

Ngày xuân xem hội đua thuyền trên sông Lý Hòa

VĂN SỸ

Những ngày đầu xuân, trên dòng Lý Hòa, hai xã Hải Trạch và Đức Trạch (huyện Bố Trạch) đã tổ chức lễ hội đua thuyền truyền thống thu hút hàng ngàn người tham gia cổ vũ. Đây là hoạt động văn hóa - thể thao được các địa phương tổ chức hàng năm không chỉ cầu cho mưa thuận gió hòa, tàu thuyền thuận buồm xuôi gió, ngư dân mang về những chuyến biển bội thu mà còn thể hiện sức mạnh đoàn kết, là sân chơi thể thao của người dân nơi đây mỗi dịp đầu xuân.

Chiều ngày mùng 3 Tết Mậu Tuất, trong không khí của những ngày đầu xuân năm mới, trên hai bờ sông, không chỉ có người dân xã Hải Trạch mà có rất đông người dân ở các xã lân cận như Đồng Trạch, Trung Trạch, Thanh Trạch, Đức Trạch, thị trấn Hoàn Lão... đã du xuân đến xem lễ hội đua thuyền truyền thống trên sông Lý Hòa. Tham gia giải đua thuyền truyền thống xã Hải Trạch năm 2018 có 4 đội thuyền gồm Ngoại Hòa, Thượng Hòa, Tân Lý, Nội Hải.

Đây là những đội thuyền có thành tích thi đấu được chọn từ mùa giải lần trước. Theo quy định, mỗi đội đua không quá 25 bạn đua, bố trí ngồi dọc theo hai mạn thuyền. Để tạo sự công bằng giữa các thuyền đua, ban tổ chức cho các đội bốc thăm chọn đường đua, hướng đua, bảng hiệu (cọc tiêu trên đó có gắn số hiệu các thuyền đua, buộc các thuyền phải lấy được số hiệu về nộp cho ban tổ chức). Sau khi bốc thăm, 4 đội đua ứng với các vị trí xuất phát Nhất Nam, Nhất Bắc, Nhì Nam, Nhì Bắc. Theo đó, đội Nhất Nam với đội Nhì Bắc ngược con nước đi lên phía Tây (phía cầu Lý Hòa), còn đội Nhất Bắc với đội Nhì Nam xuôi con nước đi xuống phía Đông (cửa Lạch). Vị trí xuất phát đặt ở trước đình làng, khu vực kè Độc Mạn. Khi vào vị trí đã quy định, các bạn đua phải giữ nằm lên cao, lúc này chỉ cho phép 2 chèo lái và 2 chằm mũi điều khiển thuyền bơi. Khi có hiệu lệnh xuất phát, các tay đua đồng loạt hạ nằm (mái chèo) bổ xuống khua nước đẩy thuyền tiến về phía trước. Sau hai vòng đua, đội thuyền thôn Nội Hải trở về đích (cũng là vạch xuất phát đầu tiên), trên tay cầm lấy “vọi” (bó hoa được treo ở đích) là đội giành chiến thắng. Ông Đặng Xuân Kiếm, Trưởng thôn Nội Hải chia sẻ: “Kết quả cuộc đua bao giờ cũng phụ thuộc vào sức mạnh từ tinh thần đoàn kết của tập thể, sự phối hợp ăn ý, nhịp nhàng, hài hòa giữa các thành viên trong đội. Nói chung, các thành viên của đội đua là những thanh niên có thể lực tốt, bơi lội giỏi và

Lễ hội đua thuyền truyền thống trên sông Lý Hòa xuân Mậu Tuất 2018 thu hút đông đảo người dân tham gia cổ vũ

Ảnh: V.S

phải vững tay chèo. Để chinh phục giải đấu, chúng tôi đã phải chuẩn bị chu đáo từ việc sửa thuyền, mái chèo cho đến tập luyện, thùa bơi (chèo thử)”.

Theo tìm hiểu của chúng tôi, so với các địa phương trên địa bàn tỉnh Quảng Bình, giải đua thuyền truyền thống xã Hải Trạch có nhiều nét khác biệt. Thứ nhất, về số lượng đội tham gia giải quy định chỉ được 4 đội của 4 thôn, trong khi đó xã Hải Trạch có 7 thôn thì 6 thôn gắn với sông nước, có truyền thống đua thuyền. Vì vậy, hai thuyền đua về nhất và nhì được tiếp tục tham gia giải năm sau, còn hai thuyền đồng hạng ba thì bị loại. Mùa giải năm sau, bổ sung hai thôn khác vào tranh tài, do đó giải luôn diễn ra kịch tính, hấp dẫn. Chẳng hạn như ở mùa giải năm 2019, 2 đội về nhất và nhì là Nội Hải và Ngoại Hòa tiếp tục tham gia giải; còn hai đội Tân Lý và Thượng Hòa thì nhường chỗ cho 2 đội Nội Hòa và Trung Hòa tham gia giải. Thứ hai, về thể thức thi đấu, điểm xuất phát và điểm đích của giải đua thuyền xã Hải Trạch nằm ở giữa đường đua. Khi xuất phát, 4 đội chia thành 2 hướng ngược nhau để cùng tranh tài 2 vòng đua. Các đội thuyền bắt buộc đi theo đường đua quy định của mình (phải đi đúng vị trí bảng cờ và quay đúng hướng mũi thuyền). Thuyền nào đi sai vị trí sẽ bị ban tổ chức hạ cấp, trừ điểm. Thứ ba, các thuyền đua phải mang về nộp ban tổ chức số hiệu và bảng vọi thì mới được tính giải. Thứ tư, đua thuyền trên sông Lý Hòa quy định 2 chèo lái, 2 chèo mũi bởi khởi thủy của giải đua này được tổ chức trên biển.

Cũng trên sông Lý Hòa, vào ngày mùng 6 Tết, với ý nghĩa cầu mong năm mới mưa thuận gió hòa, thuận buồm xuôi gió và tạo sân chơi bổ ích cho người dân, xã Đức Trạch (huyện Bố Trạch) đã tổ chức giải đua thuyền mừng Đảng mừng Xuân Mậu Tuất 2018. Tham gia giải có 4 đội đua đến từ 4 thôn trong xã, gồm có Bầu Bàng, Đức Trung, Nam Đức và Thượng Đức. Mỗi thuyền đua có 17 người gồm 12 tay bơi, 2 tay chèo, 1 tay phách, 1 tay mõ, 1 tay té nước. Các đội thi đấu 2 vòng đua trên sông với chiều dài gần

3km. Đây là năm đầu tiên xã Đức Trạch khôi phục lại lễ hội đua thuyền trên sông sau một thời gian dài vắng bóng.

Theo các cụ cao tuổi ở xã Đức Trạch cho biết, là địa phương gắn liền với sông nước, với nghề chài lưới nên những hoạt động chèo ghe, đua thuyền trở thành hoạt động văn hóa truyền thống không thể thiếu của người dân nơi đây. Lễ hội đua thuyền xã Đức Trạch đã từng tồn tại từ nhiều thế kỉ trước. Tuy nhiên, qua bao thăng trầm, biến thiên của lịch sử, lễ hội đua thuyền ở Đức Trạch bị gián đoạn do chiến tranh. Năm 2018, với quyết tâm giữ gìn nét đẹp văn hóa làng biển, không để mai một các hoạt động sinh hoạt văn hóa, thể thao, xã Đức Trạch đã khôi phục lễ hội đua thuyền truyền thống của địa phương.

Sáng ngày mùng 6 Tết, lễ hội đua thuyền mừng Đảng mừng Xuân của xã Đức Trạch diễn ra hào hứng, sôi nổi ngay từ khi có hiệu lệnh xuất phát. Giữa dòng sông, các tay chèo của 4 đội ra sức khua nước, sử dụng kỹ thuật và sức mạnh tập thể để vươn lên giành chiến thắng. Trong lúc đó, đồng hành cùng các đội đua, trên bờ sông hàng ngàn người tay vẫy cờ hoa, nón mũ, miệng reo hò cổ vũ... huyên náo cả một vùng sông nước. Chia sẻ với chúng tôi sau khi đội thuyền Bầu Bàng giành chiến thắng, tay đua Nguyễn Văn Nam chia sẻ: “Để giành chiến thắng, đội thuyền không chỉ có sự phối hợp nhịp nhàng giữa các tay đua mà còn tính đến sự phối hợp giữa người cầm lái ở cuối thuyền, người điều khiển cho thuyền đi đúng đường, đúng hướng, vòng qua tiêu thể nào cho nhanh, cho gọn, cho đúng quy định có như vậy mới đưa thuyền lướt nhanh trên đường đua”.

Có thể nói, lễ hội đua thuyền truyền thống trên sông Lý Hòa là hoạt động văn hóa quy tụ đông đảo nhân dân tham gia, góp phần thắt chặt tình đoàn kết cộng đồng; đồng thời cũng là ngày hội thể thao đầu xuân để mọi người cùng nhau rèn luyện sức khỏe, góp phần hưởng ứng tích cực phong trào “Toàn dân rèn luyện thân thể theo gương Bác Hồ vĩ đại” ■

V. S